

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ได้แยกเป็น ๔ ตอน คือ ตอนที่ ๑ ว่าด้วยการวิเคราะห์ข้อถามในเรื่องความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ตอนที่ ๒ ว่าด้วยการวิเคราะห์ข้อถามเกี่ยวกับทัศนคติ ตอนที่ ๓ ว่าด้วยการวัดทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงาน ผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ตอนที่ ๔ ว่าด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทัศนคติ รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง ๔ ตอน สรุปได้ดังต่อไปนี้

๓.๑ การวิเคราะห์ข้อถามในเรื่องความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

จากข้อถามทั้ง ๑๐ ข้อที่เสนอไว้ในบทที่ ๒ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน ผลของการทดสอบปรากฏว่า ข้อถามส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๑ มีเพียงหนึ่งข้อถามเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับข้อถามอื่น ๆ คือข้อถามที่ ๔ ดังแสดงในภาคผนวก ดังนั้นจะตัดข้อถามข้อที่ ๔ ออก เหลือเพียง ๙ ข้อถามที่จะวัดเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รายละเอียดเกี่ยวกับผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อถามแสดงไว้ในตารางที่ ๕.๒ ในการที่จะตัดสินใจว่าผู้ตอบสัมภาษณ์แต่ละรายมีความเชื่อในเรื่องนี้เป็นอย่างไร โดยนำคะแนนรวมทั้ง ๙ ข้อถามของผู้ตอบสัมภาษณ์แต่ละราย (คะแนนรวมต่ำสุดเท่ากับ ๔ คะแนนและคะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ ๒๗ คะแนน) มาพิจารณาว่าผู้ตอบสัมภาษณ์แต่ละรายนั้นอยู่ในช่วงของคะแนนใดตามที่ผู้วิจัยได้จัดช่วงคะแนนออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยให้ช่วงคะแนนของแต่ละกลุ่มเท่ากัน และระดับความเชื่อของคะแนนในแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

ช่วงคะแนน	ความเชื่อ
๔.๐๐ - ๑๔.๓๓	ไม่ดี
๑๔.๓๔ - ๑๔.๖๖	เป็นกลาง
๑๔.๖๗ - ๒๗.๐๐	ดี

นี่คือถ้าคะแนนรวมทั้ง ๔ ข้อถามของผู้ตอบสัมภาษณ์รายใดอยู่ในช่วง ๔.๐๐ - ๑๔.๓๓ คะแนน แสดงว่าผู้ตอบนั้นมีความเชื่อในเรื่องนี้ในทางที่ไม่ดี แต่ถ้าคะแนนรวมอยู่ในช่วง ๑๔.๓๔ - ๑๔.๖๖ แสดงว่าผู้ตอบสัมภาษณ์มีความเชื่อในเรื่องนี้เป็นกลางและถ้ามีคะแนนรวมอยู่ในช่วง ๑๔.๖๗ - ๒๗.๐๐ แสดงว่าผู้ตอบสัมภาษณ์มีความเชื่อในเรื่องนี้ในทางที่ดี

๓.๒ การวิเคราะห์ข้อถามเกี่ยวกับทัศนคติ

จากข้อถามที่ใช้วัดทัศนคติทั้ง ๓๒ ข้อถามที่เสนอไว้ในบทที่ ๒ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อถาม เพื่อที่จะทราบว่าในจำนวนข้อถามเกี่ยวกับทัศนคติทั้งหมด ๓๒ ข้อถาม มีข้อใดที่ไม่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์จากข้อมูลตัวอย่าง ๔๐๔ ราย ผลการวิเคราะห์ข้อถามปรากฏว่ามีข้อถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับทัศนคติได้เพียง ๑๔ ข้อถาม ดังแสดงในตารางที่ ๕.๓ ในการที่จะตัดสินใจว่าผู้ตอบสัมภาษณ์แต่ละรายมีทัศนคติดีหรือไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์โดยนำคะแนนรวมของค่าทัศนคติทั้ง ๑๔ ข้อถามของผู้ตอบสัมภาษณ์แต่ละราย (คะแนนรวมต่ำสุดเท่ากับ ๑๔ คะแนนและคะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ ๕๒ คะแนน) มาพิจารณาว่าผู้ตอบสัมภาษณ์แต่ละรายนั้นอยู่ในช่วงของคะแนนใดตามที่ผู้วิจัยได้จัดช่วงคะแนนของค่าทัศนคติออกเป็น ๓ ช่วงเท่า ๆ กัน คือ ทัศนคติที่ไม่ดี ทัศนคติที่เป็นกลางและทัศนคติที่ดี ซึ่งจะได้ค่าทัศนคติในแต่ละช่วงเป็นดังนี้

ช่วงของค่า	ทัศนคติ
๑๔.๐๐ - ๒๓.๓๓	ไม่ดี
๒๓.๓๔ - ๓๒.๖๖	เป็นกลาง
๓๒.๖๗ - ๔๒.๐๐	ดี

ผลการวิเคราะห์ค่าทัศนคติรวมทั้ง ๑๔ ข้อถามจากข้อมูลตัวอย่าง ๔๐๔ ราย ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๔

๓.๓ การวัดทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบ
จังหวัดอุบลราชธานี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติในหัวข้อ ๓.๒ จะได้ค่าทัศนคติรวมของข้อถาม ทั้ง ๑๔ ข้อและทราบทัศนคติของผู้ตอบสัมภาษณ์ในแต่ละราย จากนั้นจะหาร้อยละของชาวอำเภอม่วงสามสิบ เพื่อที่จะทราบว่าชาวอำเภอม่วงสามสิบ ๔๐๔ คน มีจำนวนร้อยละเท่าไรที่มีทัศนคติที่ดี เป็นกลางและไม่ดี ผลปรากฏว่ามีชาวอำเภอม่วงสามสิบประมาณร้อยละ ๗๐ มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ประมาณร้อยละ ๒๐ มีทัศนคติเป็นกลางและมีเพียงส่วนน้อยประมาณร้อยละ ๑๐ เท่านั้นที่มีทัศนคติไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการเข้าถึงการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนย่อมจะไม่มีปัญหามากนัก สำหรับรายละเอียดของการแจกแจงของทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบจังหวัดอุบลราชธานี แสดงไว้ในตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ การแจกแจงของทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

ทัศนคติ	ร้อยละ
ดี	๗๐.๓๗
เป็นกลาง	๒๐.๐๐
ไม่ดี	๙.๖๓
รวม	๑๐๐.๐๐

จากค่าทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในตารางที่ ๓.๑ สามารถจำแนกทัศนคติออกตามปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ความสามารถในการอ่านและเขียน และความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๓.๑ ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบจำแนกตามอายุ

ในการศึกษาได้แบ่งอายุของชาวอำเภอม่วงสามสิบออกเป็น ๓ ช่วงคือ

- ๑) ระหว่าง ๑๕ และ ๒๕ ปี
- ๒) ระหว่าง ๒๖ และ ๓๕ ปี
- ๓) ระหว่าง ๓๖ และ ๔๕ ปี

สามารถจำแนกทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบออกตามช่วงอายุดังแสดงไว้ในตารางที่ ๓.๒

ตารางที่ ๓.๒ ร้อยละของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีทัศนคติต่อสำนักงานผดุงครรภ์

ในระดับต่าง ๆ จำแนกตามช่วงอายุ

ทัศนคติ	อายุ (ปี)		
	๑๕ - ๒๕	๒๖ - ๓๕	๓๖ - ๔๕
ดี	๖๗.๖๔	๗๔.๒๕	๖๘.๒๓
เป็นกลาง	๒๐.๐๐	๑๘.๒๕	๒๑.๓๕
ไม่ดี	๑๒.๓๑	๗.๕๑	๑๐.๔๒
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๓.๒ แสดงว่าชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุใดส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๐ มีทัศนคติที่ดี ชาวอำเภอม่วงสามสิบอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๕ ปี มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์มากที่สุดคือประมาณร้อยละ ๑๒ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า คนที่มีอายุในช่วงนี้ ยังไม่มีบุตร หรือมีบุตรแต่ยัง เล็กอยู่จึงไม่ค่อยได้สนใจกับบริการต่าง ๆ ของสำนักงานผดุงครรภ์

๓.๓.๒ ทักษะคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบจำแนกตามการศึกษา.

ในการศึกษาได้แบ่งระดับการศึกษาของชาวอำเภอม่วงสามสิบออกเป็น ๓ กลุ่มคือ

- ๑) ต่ำกว่าประถมปีที่ ๔
- ๒) ประถมปีที่ ๔
- ๓) สูงกว่าประถมปีที่ ๔

สามารถจำแนกทักษะคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบออกตามระดับการศึกษา ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๓.๓

ตารางที่ ๓.๓ ร้อยละของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีทัศนคติต่อสำนักงานผดุงครรภ์
ในระดับต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา

ทัศนคติ	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่า ป. ๔	ป. ๔	สูงกว่า ป. ๔
ดี	๘๑.๘๒	๗๐.๑๓	๖๖.๖๗
เป็นกลาง	๐.๐๐	๒๐.๒๗	๓๓.๐๐
ไม่ดี	๑๘.๑๘	๙.๖๐	๐.๐๐
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๓.๓ แสดงว่าในจำนวนชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีการศึกษาดำเนินการต่ำกว่า
ประถมปีที่ ๔ ประมาณร้อยละ ๑๘ ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ซึ่งเมื่อเทียบกับชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีการศึกษาประถมปีที่ ๔ และสูงกว่าประถมปีที่ ๔ แล้วจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน
มาก อย่างไรก็ตามชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใดส่วนใหญ่ถึงประมาณร้อยละ ๗๐
ที่มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์

๓.๓.๓ . ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบจำแนกตามสถานภาพสมรส

ในการศึกษาได้จำแนกกลุ่มสถานภาพสมรสของชาวอำเภอม่วงสามสิบเป็น ๒ กลุ่ม

๑) สมรส

๒) อื่น ๆ (หม้าย, หย่า, แยกกันอยู่ และโสด)

สามารถจำแนกทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบออกตามสถานภาพสมรสดังแสดงไว้ในตารางที่ ๓.๔

ตารางที่ ๓.๔ ร้อยละของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีทัศนคติต่อสำนักงานผดุงครรภ์ใน
ระดับต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพสมรส

ทัศนคติ	สถานภาพสมรส	
	สมรส	สถานภาพอื่น ๆ
ดี	๗๑.๑๒	๖๑.๒๔
เป็นกลาง	๒๐.๘๔	๔.๖๘
ไม่ดี	๘.๐๒	๒๔.๐๓
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๓.๔ แสดงว่าในจำนวนชาวอำเภอม่วงสามสิบ ที่มีสถานภาพสมรส เป็น หม้าย, หย่า, แยกกันอยู่เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ถึงร้อยละ ๒๔ ซึ่งเมื่อเทียบกับกลุ่มที่สมรส ประมาณร้อยละ ๘ จะเห็นว่าแตกต่างกันมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับความอบอุ่นและสภาพจิตใจที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย, หย่า และแยกกันอยู่ อาจได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจ เนื่องจากต้องพลัดพรากในบุคคลที่เคย เป็นคู่สมรสก็ได้ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะกลุ่มที่มีสถานภาพสมรส และสถานภาพเป็น หม้าย, หย่า และแยกกันอยู่ ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์

๓.๓.๔ ทักษะของชาวอำเภอม่วงสามสิบจำแนกตามความสามารถในการ
อ่านและเขียน

ในการศึกษาได้จำแนกความสามารถในการอ่านและเขียน ของชาวอำเภอม่วงสามสิบออก
เป็น ๒ กลุ่ม คือ

- ๑) อ่านและเขียนได้
- ๒) อ่านและเขียนไม่ได้

สามารถจำแนกทักษะของชาวอำเภอม่วงสามสิบตามระดับความสามารถในการอ่านและเขียน
ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๓.๕

ตารางที่ ๓.๕ ร้อยละของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีทัศนคติต่อสำนักงานผดุงครรภ์
ในระดับต่าง ๆ จำแนกตามความสามารถในการอ่านและเขียน

ทัศนคติ	ความสามารถในการอ่านเขียน	
	อ่านและเขียนได้	อ่านและเขียนไม่ได้
ดี	๖๗.๓๑	๗๕.๖๘
เป็นกลาง	๒๑.๕๐	๑๗.๕๗
ไม่ดี	๑๑.๒๔	๖.๗๕
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๓.๕ เมื่อพิจารณาตัวเลขที่แสดงจำนวนร้อยละ ของชาวอำเภอม่วงสามสิบ
ซึ่งมีความสามารถในการอ่านและเขียน จะเห็นได้ว่า ผู้ที่อ่านและเขียนได้และผู้ที่ไม่
อ่านและเขียนไม่ได้ มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ประมาณร้อยละ ๖๗ และ ๗๖ ตามลำดับ

๓.๓.๕ ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบจำแนกตามระดับความเชื่อต่าง ๆ
เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

ในการศึกษาได้จำแนกระดับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของชาวอำเภอม่วงสามสิบเป็น ๓ ระดับ

- ๑) ความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพในทางที่ดี
- ๒) ความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพที่เป็นกลาง
- ๓) ความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพในทางที่ไม่ดี

สามารถจำแนกทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบตามระดับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยดังแสดงไว้ในตารางที่ ๓.๖

ตารางที่ ๓.๖ ร้อยละของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีทัศนคติต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในระดับต่าง ๆ จำแนกตามระดับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

ทัศนคติ	ความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย		
	ความเชื่อในทางที่ดี	เป็นกลาง	ความเชื่อในทางที่ไม่ดี
ดี	๗๕.๐๐	๗๑.๑๓	๖๗.๓๕
เป็นกลาง	๒๐.๓๑	๒๐.๖๒	๑๘.๐๕
ไม่ดี	๔.๖๘	๘.๒๕	๑๓.๖๐
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๓.๖ แสดงว่าในจำนวนชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยในทางที่ไม่ดีมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ถึงร้อยละ ๑๔ ซึ่งเมื่อเทียบกับชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพในทางที่ดีจะเห็นว่ามีความแตกต่างกันมาก อย่างไรก็ตามชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์

๓.๔ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทัศนคติ

๓.๔.๑ การทดสอบโดยใช้ ไค-สแควร์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับปัจจัยแต่ละปัจจัย

โดยที่ปัจจัยที่นำมาพิจารณาได้แก่ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ความสามารถอ่านและเขียน และความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ผลของการวิเคราะห์ได้แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๔.๑.๑ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับอายุ

ในการศึกษาได้แบ่งอายุของชาวอำเภอม่วงสามสิบตามหัวข้อ ๓.๓.๑ สำหรับตารางแจกแจงความถี่ (Observed Frequency) ของตัวอย่างชาวอำเภอม่วงสามสิบจำแนกตามระดับทัศนคติและช่วงอายุเป็นดังนี้

ช่วงอายุ	ทัศนคติ			รวม
	ดี	เป็นกลาง	ไม่ดี	
๑๕ - ๒๕	๕๔ (๕๕.๗๕*)	๑๓ (๑๓.๐๐)	๘ (๖.๒๖)	๖๕
๒๖ - ๓๕	๑๑๐ (๑๐๔.๑๕)	๒๗ (๒๕.๖๐)	๑๑ (๑๔.๒๖)	๑๔๘
๓๕ - ๔๕	๑๓๑ (๑๓๕.๑๑)	๔๑ (๓๘.๔๐)	๒๐ (๑๘.๕๕)	๑๙๒
รวม	๒๘๕	๘๑	๓๙	๔๐๕

หมายเหตุ ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บแสดงความถี่ที่คาดว่าควรจะเป็น (Expected Frequency)

สมมติฐานเพื่อการทดสอบคือ

H_0 : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับอายุ

H_A : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบขึ้นอยู่กับอายุ

โดยใช้การทดสอบแบบ Chi - Square จะได้ค่าสถิติ

$$\chi^2 = 2.2742$$

ซึ่งผลการทดสอบแสดงว่ายอมรับสมมติฐาน H_0 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ นั่นคือทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับอายุ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าอายุของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่มีผลทำให้ทัศนคติที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบจังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน

๓.๔.๑.๒ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับระดับการศึกษา

ในการศึกษาได้แบ่งระดับการศึกษาของชาวอำเภอม่วงสามสิบตามหัวข้อ ๓.๓.๒ และสำหรับตารางแจกแจงความถี่ของตัวอย่างชาวอำเภอม่วงสามสิบจำแนกตามระดับทัศนคติและการศึกษาเป็นดังนี้

ระดับการศึกษา	ทัศนคติ			รวม
	ดี	เป็นกลาง	ไม่ดี	
ต่ำกว่า ป. ๔	๔ (๗.๗๔)	๐ (๒๖.๒๐)	๒ (๑.๐๕)	๑๑
ป. ๔	๒๗๐ (๒๗๐.๔๒)	๗๔ (๗๗.๐๘)	๓๗ (๓๗.๐๗)	๓๘๑
สูงกว่า ป. ๔	๖ (๖.๓๑)	๓ (๑.๔๐)	๐ (๐.๘๗)	๙
รวม	๒๘๐	๘๑	๓๙	๔๐๐

สมมติฐานเพื่อการทดสอบคือ

H_0 : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา

H_A : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา

โดยใช้การทดสอบ Chi-Square ได้ค่าสถิติ

$$\chi^2 = 4.9408$$

ซึ่งผลการทดสอบแสดงว่ายอมรับสมมติฐาน H_0 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ แสดงว่าทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา สาเหตุที่ทำให้ทัศนคติกับระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างกันนี้อาจจะเนื่องมาจากชาวอำเภอม่วงสามสิบ มีระดับการศึกษาต่ำเป็นส่วนใหญ่ คือมีระดับการศึกษาประถมศึกษา ๔ เท่านั้น

๓.๔.๑.๓ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับสถานภาพสมรส

ในการศึกษาได้แบ่งสถานภาพสมรสของชาวอำเภอม่วงสามสิบตามหัวข้อ ๓.๓.๓ สำหรับตารางแจกแจงความถี่จำแนกตามระดับทัศนคติและสถานภาพสมรส เป็นดังนี้

สถานภาพสมรส	ทัศนคติ			รวม
	ดี	เป็นกลาง	ไม่ดี	
สมรส	๒๖๖ (๒๖๑.๑๘)	๗๘ (๗๔.๘๐)	๓๐ (๓๖.๐๑)	๓๗๔
อื่น ๆ	๑๔ (๒๑.๘๑)	๓ (๖.๒๐)	๔ (๒.๔๑)	๓๑
รวม	๒๘๐	๘๑	๓๔	๔๐๕

สมมติฐานเพื่อการทดสอบคือ

H_0 : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับสถานภาพสมรส

H_A : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบขึ้นอยู่กับสถานภาพสมรส

โดยใช้การทดสอบ Chi-Square ได้ค่าสถิติ

$$\chi^2 = 15.0355$$

ซึ่งผลการทดสอบแสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ นั่นคือ ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบขึ้นอยู่กับสถานภาพสมรส

๓.๔.๑.๔ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความสามารถในการอ่าน
และเขียน

ในการศึกษาได้แบ่งความสามารถในการอ่านและเขียนของชาวอำเภอม่วงสามสิบ
ตามหัวข้อ ๓.๓.๓ และสำหรับตารางแจกแจงความถี่ของตัวอย่างชาวอำเภอม่วงสามสิบจำแนกตาม
ระดับทัศนคติและความสามารถในการอ่านและเขียนเป็นดังนี้

ความสามารถในการ อ่านและเขียน	ทัศนคติ			รวม
	ดี	เป็นกลาง	ไม่ดี	
อ่านและเขียนได้	๑๗๓ (๑๘๐.๘๕)	๕๕ (๕๑.๕๐)	๒๙ (๒๔.๗๕)	๒๕๗
อ่านและเขียนไม่ได้	๑๑๒ (๑๐๔.๑๕)	๒๖ (๒๔.๖๐)	๑๐ (๑๔.๒๕)	๑๔๘
รวม	๒๘๕	๘๑	๓๙	๔๐๕

สมมติฐานเพื่อการทดสอบคือ

H_0 : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านและเขียน

H_A : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านและเขียน

โดยใช้การทดสอบ Chi-Square ได้ค่าสถิติ

$$\chi^2 = 3.6218$$

ซึ่งผลการทดสอบแสดงว่ายอมรับสมมติฐาน H_0 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ แสดงว่า
ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านและเขียนซึ่งการที่ชาวอำเภอม่วงสามสิบจะอ่านและเขียนได้หรือไม่ ก็ไม่ทำให้ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงาน
ผดุงครรภ์เปลี่ยนแปลงไป

๓.๔.๑.๕ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความเชื่อต่าง ๆ
เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

ในการศึกษาได้แบ่งความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของชาวอำเภอม่วงสามสิบตามหัวข้อ ๓.๓.๕ สำหรับตารางแจกแจงความถี่ของตัวอย่างชาวอำเภอม่วงสามสิบ จำแนกตามระดับทัศนคติและความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เป็นดังนี้

ความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	ทัศนคติ			รวม
	ดี	เป็นกลาง	ไม่ดี	
ความเชื่อในทางที่ดี	๔๔ (๔๕.๐๓)	๑๓ (๑๒.๘๐)	๓ (๖.๑๖)	๖๐
เป็นกลาง	๑๓๔ (๑๓๖.๕๒)	๔๐ (๓๘.๘๐)	๑๖ (๑๘.๖๘)	๑๙๐
ความเชื่อในทางที่ไม่ดี	๔๔ (๑๐๓.๔๔)	๒๘ (๒๘.๕)	๒๐ (๑๘.๑๖)	๑๙๒
รวม	๒๒๕	๘๑	๓๙	๓๔๕

สมมติฐานเพื่อการทดสอบคือ

H_0 : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

H_A : ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบขึ้นอยู่กับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

โดยใช้การทดสอบ Chi-Square ได้ค่าสถิติ

$$\chi^2 = 4.9301$$

ซึ่งผลการทดสอบแสดงว่ายอมรับสมมติฐาน H_0 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ แสดงว่าทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

๓.๔.๒ การทดสอบโดยใช้ Cramer's V

จะทำให้ทราบถึงขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับลักษณะต่าง ๆ ของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบจังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นอยู่กับลักษณะใด เช่น อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ความสามารถในการอ่านและเขียน หรือความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยมากที่สุด และรองลงมาจนถึงน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้วัดขนาดของความสัมพันธระหว่างทัศนคติและลักษณะต่าง ๆ แต่ละลักษณะโดยใช้สูตรวัดความสัมพันธ์ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ ๒ ผลการวัดแสดงไว้ในตารางที่ ๓.๗

ตารางที่ ๓.๗ ขนาดของความสัมพันธระหว่างทัศนคติและลักษณะต่างๆ ของชาวอำเภอม่วงสามสิบ ในจังหวัดอุบลราชธานี

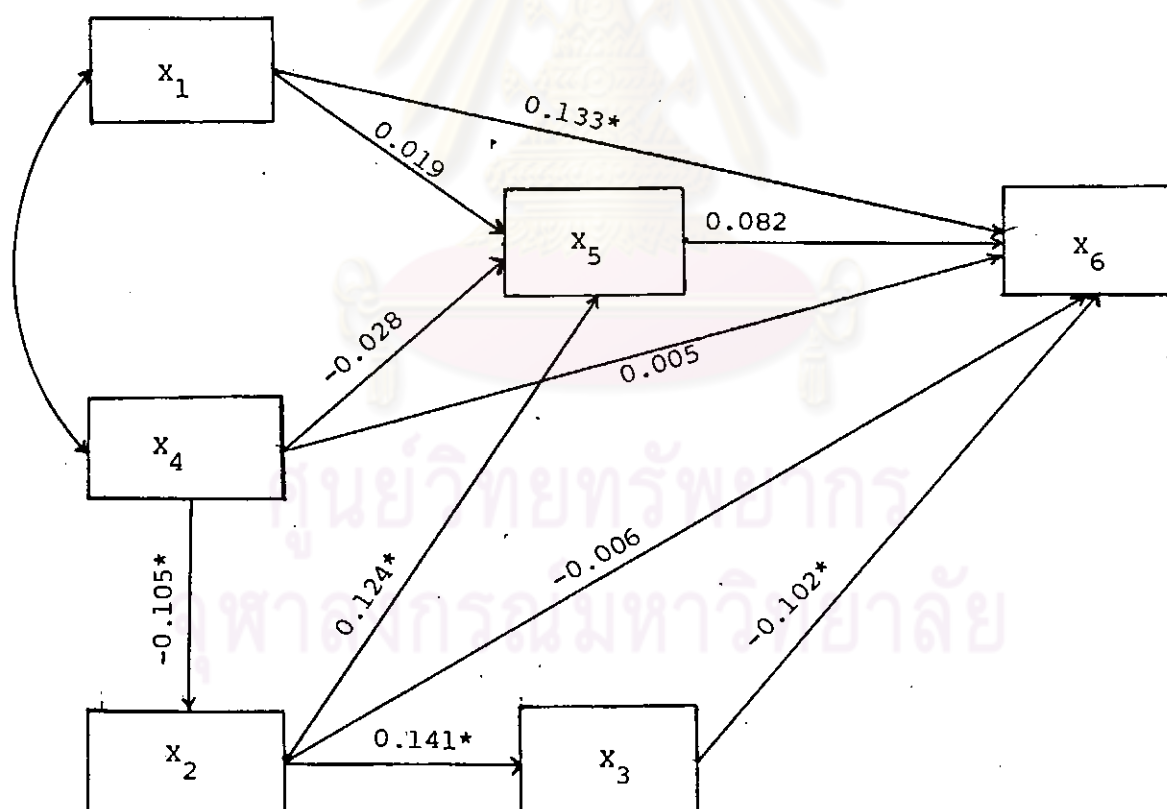
ลักษณะต่าง ๆ	ขนาดของความสัมพันธ์
สถานภาพสมรส	๐.๑๔๔
ความสามารถในการอ่านและเขียน	๐.๐๔๔
ความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	๐.๐๗๘
ระดับการศึกษา	๐.๐๗๘
อายุ	๐.๐๕๓

จากขนาดของความสัมพันธระหว่างทัศนคติกับลักษณะต่าง ๆ ของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่วัดได้ในตารางที่ ๓.๗ และจากการทดสอบโดยใช้ ไค-สแควร์ จะเห็นได้ว่า ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นอยู่กับสถานภาพสมรสมากที่สุด ซึ่งมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๑๔๔ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ๑ พฤติกรรมในการ

๑อนุสรณ์ สุนทรพงษ์, "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนแขวงสี่พระยาและมหาพฤฒาราม"; (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓) หน้า ๗๗.

ใช้บริการด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันตามสถานภาพสมรส กล่าวคือ ผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย, หย่า, โสด และแยกกันอยู่ ส่วนใหญ่นิยมซื้อยารักษาเองที่บ้าน เพราะต้องการความสะดวกเพื่อมิให้เสียเวลาในการปฏิบัติงาน ส่วนลักษณะอื่นอีก ๔ ลักษณะ คือ ความสามารถในการอ่านและเขียน ความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ระดับการศึกษาและอายุ จะเห็นได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของชาวอำเภอวังสามสิบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ โดยมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๐๔๔, ๐.๐๗๘, ๐.๐๗๘ และ ๐.๐๕๓ ตามลำดับ

๓.๔.๓ การวิเคราะห์เส้นทาง เป็นการศึกษาระยะสุดท้ายที่มีผลกระทบต่อทัศนคติ โดยผลกระทบนี้อาจแยกเป็นผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม จากแผนภาพที่ ๒ และสมการโครงสร้าง (1) ถึง (4) สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางได้ ดังแสดงในแผนภาพที่ ๓

แผนภาพที่ ๓ แผนภาพเส้นทางแสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ

เมื่อแทนค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางลงในสมการโครงสร้าง (1) ถึง (4) จะปรากฏผลดังนี้

$$x_2 = -0.105 x_4 \quad (5)$$

$$x_5 = 0.019 x_1 + 0.124 x_2 - 0.028 x_4 \quad (6)$$

$$x_3 = 0.141 x_2 \quad (7)$$

$$x_6 = 0.133 x_1 - 0.006 x_2 - 0.102 x_3 + 0.005 x_4 + 0.082 x_5 \quad (8)$$

สมการโครงสร้าง (5) ถึง (8) ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ค่า F และค่า R^2 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

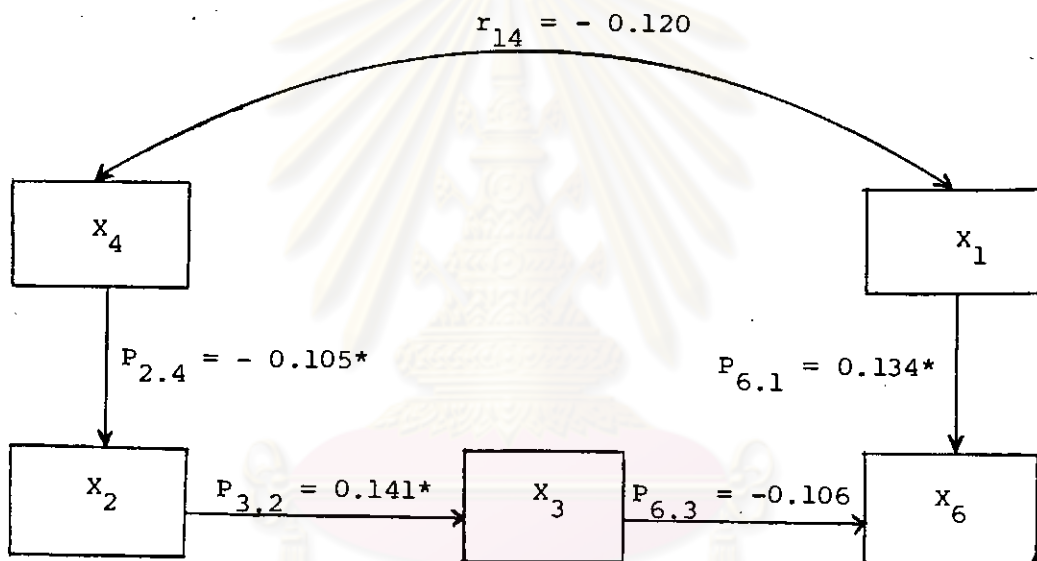
ตารางที่ ๓.๘ ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ค่า F และค่า R^2 ที่ได้จากสมการโครงสร้าง
(5) ถึง (8)

สมการโครงสร้าง	สัมประสิทธิ์เส้นทาง	F	R^2 ของสมการ	F ของสมการ
$X_6 = X_1 + X_2 + X_3 + X_4 + X_5$	$P_{2.4} = -0.105^*$	4.713	0.017	4.713
	$P_{5.1} = 0.019$	0.144		
	$P_{5.2} = 0.124^*$	6.189		
	$P_{5.4} = -0.028$	0.316	0.020	8.191
	$P_{3.2} = 0.141^*$	8.191		
	$P_{6.1} = 0.133^*$	7.138	0.035	2.772
	$P_{6.2} = -0.006$	0.015		
	$P_{6.3} = -0.102^*$	4.237		
	$P_{6.4} = 0.005$	0.010		
		$P_{6.5} = 0.082$	2.751	

หมายเหตุ

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha=0.05$

จากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ได้ในตารางที่ ๓.๔ แสดงให้เห็นว่า แผนภาพที่ ๓ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์เส้นทางยังไม่เหมาะสม เพราะค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางบางค่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงต้องตัดตัวแปรที่ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทิ้งไป จนกว่าจะได้แผนภาพเส้นทางความสัมพันธ์ที่ดีที่สุด ซึ่งจากการวิเคราะห์ครั้งนี้ผลปรากฏว่าแผนภาพเส้นทางความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดและให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
แผนภาพที่ ๔ แผนภาพเส้นทางแสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีต่อทัศนคติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- เมื่อ x_6 เป็นตัวแปรที่แทน ทัศนคติที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์
 x_1 เป็นตัวแปรที่แทน สถานภาพสมรส
 x_2 เป็นตัวแปรที่แทน ระดับการศึกษา
 x_3 เป็นตัวแปรที่แทน ความสามารถในการอ่านและเขียน
 x_4 เป็นตัวแปรที่แทน อายุ

จากแผนภาพที่ ๔ ได้สมการโครงสร้างดังต่อไปนี้

$$x_2 = -0.105 x_4 \quad (9)$$

$$x_3 = 0.141 x_2 \quad (10)$$

$$x_6 = 0.134 x_1 - 0.106 x_3 \quad (11)$$

สมการโครงสร้าง (9) ถึง (11) ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ค่า F และค่า R^2 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๔ ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ค่า F และค่า R^2 ที่ได้จากสมการโครงสร้าง (9) ถึง (11)

สมการโครงสร้าง	สัมประสิทธิ์เส้นทาง	F	R^2 ของสมการ	F ของสมการ
$X_6 = X_1 + X_3 + X_6$	$P_{2.4} = -0.105^*$	4.713	0.011	4.713
	$P_{3.2} = 0.141^*$	8.191	0.020	8.191
	$P_{6.1} = 0.134^*$	7.413	0.033	5.552
	$P_{6.3} = -0.106^*$	4.660		

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

จากแผนภาพที่ ๔ และสมการโครงสร้าง (9) ถึง (11) สามารถคำนวณการแยกส่วน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ คำนวณความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลทั้งทางตรงและทางอ้อม พร้อมทั้งคำนวณความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผลได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓.๑๐ แสดงการคำนวณการแยกส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแผนภาพที่ ๔

ประเภทของความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร			
	$X_2 X_4$	$X_3 X_2$	$X_6 X_1$	$X_6 X_3$
ก. ความสัมพันธ์ร่วมทั้งหมด	r_{24}	r_{32}	r_{61}	r_{63}
ข. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล ทางตรง ทางอ้อม	$r_{2.4}$ ไม่มี	$r_{3.2}$ ไม่มี	$P_{6.1}$ ไม่มี	$P_{6.3}$ ไม่มี
ค. ความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผล	ไม่มี	ไม่มี	$(r_{61} - P_{6.1})$	$(r_{63} - P_{6.3})$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๑๑ ค่าที่คำนวณได้จากการแยกส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในตารางที่ ๓.๑๐

ประเภทของความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร			
	$X_2 X_4$	$X_3 X_2$	$X_6 X_1$	$X_6 X_3$
ก. ความสัมพันธ์ร่วมทั้งหมด	-0.๑๐๔	0.๑๔๑	0.๑๒๔	-0.๐๕๔
ข. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล				
๑. ผลทางตรง	-0.๑๐๔	0.๑๔๑	0.๑๓๔	-0.๑๐๖
๒. ผลทางอ้อม	-	-	-	-
ค. ความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผล	-	-	0.๐๐๔	-0.๐๑๒

ผลจากการวิเคราะห์เส้นทางจากการแยกส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในตารางที่

๓.๑๑ สามารถสรุปผลได้ดังนี้คือ

อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ (X_4) มีผลทั้งหมดต่อระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ (X_2) เท่ากับ -0.104 โดยมีผลเชิงสาเหตุทางตรงเท่ากับ -0.104 ไม่มีผลทางอ้อม

การศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ (X_2) มีผลทั้งหมดต่อความสามารถในการอ่านและเขียน (X_3) เท่ากับ 0.141 โดยมีสาเหตุทางตรงเท่ากับ 0.141 ไม่มีผลทางอ้อม

สถานภาพสมรส (X_1) มีผลทั้งหมดต่อทัศนคติ (X_6) เท่ากับ 0.124 โดยมีเชิงสาเหตุทางตรงเท่ากับ 0.124 ไม่มีผลทางอ้อมแต่มีความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผลเท่ากับ 0.004

ความสามารถในการอ่านและเขียน (X_3) มีผลทั้งหมดต่อทัศนคติ (X_6) เท่ากับ -0.044 โดยมีเชิงสาเหตุทางตรงเท่ากับ -0.006 ไม่มีผลทางอ้อม แต่ความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผลเท่ากับ -0.038

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย